

Veltinių tekstilės amatas

Usėnų pagrindinės mokyklos
10-os klasės mokinės Arūnės
Žemaitytės darbas

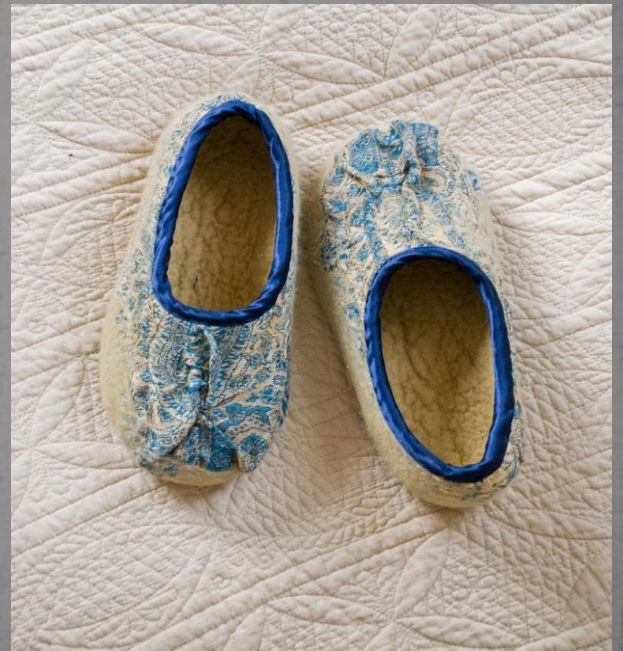
Veltinis

Veltinis – seniausia ir viena ekologiškiausių tekstilės rūšių. Veltinis – tiek amatas, tiek menas. Vilna nuo seno naudojama lietuvių ir kitų šalių buityje kaip vertinga žaliava, iš kurios gaminama ne tik apranga, apavas, bet ir kiti daiktai. Mes jau seniai pamiršome kaimiškus veltinius, o kai kas jų gal nematė iš viso. Šiandien atgimsta vilnos vėlimo tradicijos, veltinio technika atlikti darbai prilygsta meno kūriniams.

Suvelti veltinius – darbas ne iš lengvųjų

„Senovėje vėlėjai apskritai veltiniams naudodavo vilną iš avių papilvės. Mat kuo ji šiurkštesnė, kuo purvinesnė, tuo geriau veliasi“

G. Pupšienė

Veltinis nuo seno

Veltinis Lietuvoje jau nebe naujiena kaip kad buvo prieš gerą dešimtmetį, kuomet pasirodę įvairiausi šiuolaikiniai šio seniausio tekstilės amato dirbiniai: papuošalai, aksesuarai, galų gale apavas ir drabužiai - susilaukė nepaprastai didelio dėmesio. Netgi sakyčiau tai jau yra masinis reiškinys rankdarbininkų gretose.

Vilnos rūšys:

Karšinys (pluoštas purus, lyg karpyta vata)-labiau tinkantis sausam vėlimui;

Sluksna (pluoštas susuktas iš ilgų vilnos gijų) - labiau tinkantis šlapiajam vėlimui.

Nors galima puikiai nuvelti šlapiuoju vėlimu ir iš karšinio ir atvirkščiai.

Veltinis veliamas iš vilnos pluošto, karšinio ar sluksnos. Velti galima šlapiuoju būdu su karštu vandeniu ir muilu, arba sausuoju su specialiomis adatomis

Vėlimas sausuoju su specialiomis adatomis būdas

Darbo eiga:

Iš vilnos formuojame norimą darbą, trigubai didesni, nei jis bus iš tikrųjų. Iš karto dedame spalvotą pluoštą. Pati forma bus koreguojama adatos pagalba. Viską dedame ant paralono ir imame badyti specialia adata. Pradžioje vilna velias viena į kitą lėtai, vėliau, kai pradeda veltis, galima pakoreguoti dirbinio formą, jei reikia pridėti daugiau vilnos ir vėl įvelti vieną į kitą. Kad ir kita veltinio pusė išliktų graži, kartais jį apverčiame ir paveliame iš blogosios pusės. Veltinį galima įvairiai formuoti, iškelti reljefą, daryti tūrines, apvalias ar plokščias formas. Darbas suveltas, kai tampa standus, nebesitempia, vilnos pluoštas nesipašo. Šiuo vėlimo būdu lengvai galima išgauti norimą apimtinę formą, daryti suvenyrus, žaisliukus, papuošalus... Tokiu būdu galima įvelti vilnos pluoštą ir į vilnonį audinį.